

TOIMITTANEET
Piia Rantakokko JA Maarit Veikkolainen

TOTEEMI JA PUPU

Winnicottin ja luovuuden aika

Toteemi ja pupu
Winnicottin ja luovuuden aika

© 2023 Piiia Rantakokko, Maarit Veikkolainen
Taitto ja kansi: Books on Demand
Etukannen kuva: Roger Maisey
Takakannen kuva: Tuomo Tomperi
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-8052-7

Toteemi ja pupu
Winnicottin ja luovuuden aika

Lukijalle

Psykoterapiasäätiö Monasterin 40-vuotinen historia alkaa vuodesta 1983, kun Pohjois-Suomen psykoterapiaseura perustettiin. Myöhemmin Psykoterapiasäätiö Monasteri erkaantui siitä omaksi psykoanalyttiseksi psykoterapia- ja koulutuskeskukseksi. Säätiön perustivat Vilja ja Tor-Björn Hägglund, jotka tunnetaan pohjoissuomalaisen psykoanalyttisen ajattelun uranuurtajina 1970-luvulta lähtien. Perustajista Vilja Hägglund (1931- 2016) oli psykiatrian erikoislääkäri ja kouluttajapsykoanalyttikko (IPA). Hän toimi myös säätiön ensimmäisenä puheenjohtajana. Tor-Björn Hägglund (1928 – 2004) oli puolestaan nuorisopsykiatrian erikoislääkäri, kouluttajapsykoanalyttikko (IPA), Oulun yliopiston psykoterapian ja lääketieteellisen psykologian professori 1976 – 1989, kunniatohtori, kirjailija ja runoilija.

Hägglundien työ psykoanalyttisen ajattelun näkyväksi tekemisessä ja sen soveltamisessa hoitokäytäntöön kantoi hedelmää. Joukko lääkäreitä ja psykologeja sekä myöhemmin myös muita psykiatrisen hoidon ammattilaisia kiinnostui tutkimaan psykoanalyttista teoriaa syvemmin ja soveltamaan sitä omassa työssään. Innostuneessa ryhmässä oli elävä ja luova ilmapiiri. Tämä on ollut pohjana Psykoterapiasäätiö Monasterin perustamiselle ja sen myöhemmälle kasvulle ja kehitykselle.

Monasterissa on koulutettu psykoterapeutteja vuodesta 1985. Vuodesta 2013 lähtien koulutus on toteutunut yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa. Useat Monasterin kouluttamat psykoterapeutit ovat myöhemmin syventäneet koulutustaan eri yhdistysten kouluttajakoulutuksissa tai Suomen Psykoanalyttisen Yhdistyksen psykoanalyttikkokoulutuksessa. Keski-ian kynnyksellä Psykoterapiasäätiö Monasteri jatkaa toimintaansa elinvoimaisena psykoanalyttisena koulutus- ja tiedeyhteisönä Oulun historiallisessa Puu-Raksilassa.

Toteemi ja pupu - Winnicottin ja luovuuden aika on Psykoterapiasäätiö Monasterin 40-vuotisjuhla-kirja. Freudin klassikkoteos on antanut virikkeitä kirjan nimeen, mutta olemme ajan hengen mukaisesti tuoneet ajattelua tälle vuosituhannelle, juuria unohtamatta. Monasterissa on pitkä historia brittiläisen Donald W. Winnicottin (1896 – 1971) tekstien tutkimisesta ja

hänen ajattelunsa tulkinnasta. Alaotsikko johdattelee kirjan kahteen ensimmäiseen tekstiin, jotka ovat arvokkaita suomennoksia Winnicottin alkuperäisistä teksteistä. Winnicottin mukaan luovuus pohjautuu kykyyn löytää oma itsensä sekä kykyyn jakaa tätä omaa myös toisen kanssa. Sitä edesauttavat riittävät minäkyvyt ja kypsyyt. Artikkelit *Huolehtimisen kyvyn kehittyminen* ja *Yksinolemisen kyky* avaavat Winnicottin ajattelun keskeisiä käsitteitä ja tuovat varhaisen vuorovaikutuksen keskiöön. Raija Pohjamon ja Maarit Veikkolaisen tekstit jatkavat Winnicottin ja luovuuden henkeen.

Kirja tutkii elävästi eri ikäkausien kehitysvaiheita ja niihin sisältyviä kysymyksiä. Seuraavassa osassa psykoterapian näkökulma, kasvu ja kehitys tulevatkin erilaisten tekstien kautta esille. Saana Lehtisen, Tiina Kosken, Heli Vähätainin, Airi Uimaniemen ja Hannu Sikkilän tekstit ovat kehityksikää mukailevassa järjestyksessä. Ne kertovat myös psykoterapiasta ja eri ikäkausien kehityskysymyksistä käytännön ja taiteen esimerkein. Jukka Tervon ja Aino-Maija Nikulan psykoterapiatapauksista kertovat artikkelit kuvaavat psykoanalyttisen ajattelun soveltamista erilaisten menetelmien eli musiikkiterapian ja psykoanalyttisen kuvataidepsykoterapian näkökulmista. Piia Rantakokon, Heljä Aniaksen ja Raimo Niemistön teksteissä psykoanalyttinen ajattelu tuodaan kirjallisuuden kautta esille. Viimeisessä artikkelissa Merja Kaleva avaa psykoanalyttisten käsitteiden kohtaloa.

Artikkeleiden kirjoittamiseen ja niiden toimittamiseen on tarvittu paljon työtä. Kiitos kaikille, jotka ovat käyttäneet aikaansa tehden psykoanalyttista ajattelua näkyväksi ja eläväksi. Kirjan toimituskuntaan ovat allekirjoittaneiden lisäksi kuuluneet Asta Määttä, Raimo Niemistö, Ulla Ollila ja Heli Vähätaini.

Oulussa 12.9.2022

Piia Rantakokko ja Maarit Veikkolainen

Sisällys

Lukijalle	4
Donald W. Winnicott:	
HUOLEHTIMISEN KYVYN KEHITTYMINEN (1963)	13
Huolehtimisen kyvyn juuret kahdenvälisessä suhteessa	13
Viettien fuusio ja ambivalenssin synty	14
Objektiäiti ja Ympäristöäiti	15
Äiti ajan hahmottumisen mahdollistajana	17
Kliinisiä esimerkkejä.....	18
Yhteenveto.....	21
Donald W. Winnicott:	
YKSINOLEMISEN KYKY (1958)	23
Kolmen- ja kahdenväliset suhteet	23
Todellinen yksinolo.....	24
Paradoksi	24
Yhdynnän jälkeen	25
Kantanäky	25
Hyvä sisäinen objekti.....	26
Yksin oleminen epäkypsässä tilassa.....	26
'Minä olen yksin'	26
Minäsuhtautuminen (egorelatedness).....	27
Kliimaksi ja minäsuhtautuminen	28
Tiivistelmä.....	29
Lähteet	30
Raija Pohjamo:	
VALKOINEN PAPERI JA VARHAINEN DESTRUKTIIVINEN IMPULSSI	
AGGRESSION OSANA	31
Johdanto	31
Valkoinen	32
Valkoinen kirja	33
Kehityksellisen energian lähteet.....	34
Destruktiivinen impulssi.....	35

Destruktiivinen impulssi estyy.....	37
Kun luovuus estyy	39
Katri	41
Mahdollinen jälkikäteinen tulkinta	43
Runo syntyi	44
Lopuksi	45
Kafkan tyhjä paperi.....	46
Lähteet	47
Maarit Veikkolainen:	
TOIVON MERKITYS KUOLEMAN PELON KOHTAAMISESSA.....	49
Johdanto	49
Toivo on kyky, se alituisen kannatteleva asia.....	50
Miten toivon kyky kehittyy ja millä ehdoilla	50
Milloin toivon kyky tulee erityisen haasteelliseksi	53
Toivo ja psykoanalyysi.....	54
Menneisyyden integrointi, projektio tulevaisuuteen, aika ja katoavaisuus	56
Maija	59
Pohdintaa	60
Eino	61
Pohdintaa	64
Loppusanat.....	65
Lähteet	67
Saana Lehtinen:	
ILLUUSIO, FANTASIA JA LEIKKI.....	71
Johdanto	71
Fantasian käsite	72
Illuusion käsite.....	74
Keskeiset mielen rakennetta muodostavat käännekohtat.....	77
Menetyt ja fantasia.....	82
Leikkimisen kyky	86
Pohdinta	88
Lähteet	90

Tiina Koski:

LASTEN PSYKOANALYYTTISEN PSYKOTERAPIAN KESKEISET PERIAATTEET 93

Johdanto	93
Psykoterapia-arvio ja sopimus.....	94
Psykoterapiasta ja yhteistyösuhteesta	98
Keskeisiä teemoja terapiassa	100
Lapsiterapeutti uutena objektina.....	102
Vanhempien kanssa työskentely.....	103
Terapian lopettaminen	104
Lähteet	106

Heli Vähätaini:

SUDENKORENNON VÄRI – POHDINTOJA VARHAISNUORUUSIÄSTÄ..... 107

Psyykinen muutos, oivallus	107
Varhaisnuoruusiästä	108
Puberteetista	110
Varhaisnuoren minätunteesta.....	111
Psykoterapian mahdollisuuksista varhaisnuoruusiässä	113
Lopuksi	116
Lähteet	116

Airi Uimaniemi:

NUORUUSIKÄINEN TYTTÖ NIMELTÄ ANNA LIISA – LAPSENOMAISISTA

PYRKIMYKSISTÄ LUOPUMISESTA..... 119

Johdanto	119
Nuoruusiästä.....	122
Hyvästijättö lapsuudelle... ..	123
...ja lapsuuden vanhemmille	125
Äidistä irtaantuminen	126
Oman ruumiin ja seksuaalisuuden haltuun ottaminen	128
Oidipus iänikuinen	129
”Sinä lupasit minua odottaa”	131
Lapsuuden ideaaleista luopuminen eli ”kenen tyttö on?”	133
Vanhemmista erillistyminen	136
Myöhäisnuoruusiän itseyden konsolidaatio.....	138
”Minulla olisi vielä muutakin sanottavaa”	141
Lähteet	146

Hannu Sikkilä:

NUORUUSIKÄISEN POJAN ANALYYSI	149
Analyysin alku, Peten fallinen maailma.....	150
Ensimmäinen uni, nuoruusiän musta joki	152
Äiti, mummi ja täti.....	153
Uskaltaisinko kasvaa?	154
Tytöt ja seksuaalisuus	155
Äitimaailmassa	157
Uusi kasvun yritys, potenssin opettelu.....	157
”Nyt muistan yhden jutun”	158
”Hirveän hankala juttu mielessä”	160
Äitimaailma – vielä kerran	161
Analyysin lopetusvaihe ja päättyminen	162

Hannu Sikkilä:

NUOREN POJAN PSYKOANALYYSI – TRANSFERENSIN TARKASTELUA	165
Unet kehitysjuuttuman kuvajaisena.....	166
Peten falliset suojautumismenettelyt	167
Transferenssi syvenee – toivo herää.....	170
Kohti potenssia	172
Analyysi päättyy	177
Yhteenvedoa ja pohdintaa.....	177
Lähteet	178

Jukka Tervo:

TRUST I SEEK AND I FIND IN YOU – VÄKIVALTAISEN POJAN

PSYKOTERAPEUTTINEN NUORUUSIÄN MUSIIKKITERAPIA	183
Mikko.....	183
Toivon herääminen	184
Häpeän tunteesta.....	187
Läheisyydestä ja hylätyksi tulemisen kokemisesta	189
Trust I seek and I find in you.....	191
Nuoruusiän aggressiivisuudesta.....	193
Pohdintaa	196
Lähteet	198

Aino-Maija Nikula:

”EN OLLUT LOISTE ÄITINI SILMISSÄ” – KUVATAIDEPSYKOTERAPIATAPAUS

VARHAISESTA VAILLE JÄÄMISESTÄ	201
Kuvataidepsykoterapiasta.....	201
Äidin katseesta.....	204
Potilastapaus, Liisa	205
Pohdintaa	212
Lähteet	213

Piia Rantakokko:

SINÄ OLIT, SINÄ OLET – SURUN KOKEMISEN AIKA	215
Ajan loppuminen	219
“Surusta lauluni on tehty”	220
Pohdintaa	224
Lähteet	226

Heljä Anias:

TUSKALLISTEN MUISTOJEN TAVOITTAMISESTA ISHIGURON KIRJASSA

HAUDATTU JÄTTILÄINEN	227
Ajan jatkuvuuden puuttuminen.....	229
Matka etenee	230
Heijastuksia työhömmme psykoterapiassa	232
Totuuden tavoittamisen merkitys	232
Tiedostamattoman tavoittaminen uneksinnan avulla.....	233
Aistimukselliset ruumiilliset kokemukset viestintuojina.....	235
Piilossa olevan tavoittamisesta ja mielen säiliön laajenemisesta	236
Eron mahdollisuus hyvien sisäistysten varassa	238
Lähteet	240

Raimo Niemistö:

KADONNUTTA AIKAA TULKITSEMASSA	241
I Johdanto	241
II Teos	241
III Teemat	246
IV Tulkinnat.....	250
Psykodynaaminen tulkinta	250
Autobiograafinen tulkinta.....	254

Sosiodynaaminen tulkinta	256
Vertauskuvallinen tulkinta.....	257
V Kirjallisuuden käyttö psykoanalyysissa.....	259
VI Johtopäätökset.....	261
Lähteet	262
Merja Kaleva:	
PSYKOANALYYTTISTEN KÄSITTEIDEN KOHTALOITA.....	267
Psykoanalyysin käsitteet ja kieli	267
Termien käännöksen ongelmat	268
Akateeminen kieli	272
Sielun kieli.....	274
Lasten elävä kieli.....	276
Lähteet	280
KIRJOITTAJAT	283

Donald W. Winnicott:

HUOLEHTIMISEN KYVYN KEHITTYMINEN (1963)

Huolen tuntemisen kyvyn alkuperään liittyy monimutkainen ongelma. Muista huolehtiminen on tärkeä sosiaalisen elämän piirre. Psykoanalyttikot etsivät usein yksilön emotionaalisen kehityksen alkujuuria. Haluan tavoittaa huolehtimisen etiologian ja paikantaa sen ilmaantumisen lapsen kehityksessä. Olen kiinnostunut myös tapauksista, joissa yksilön huolehtimisen kyvyn kehitys epäonnistuu sekä tapauksista, joissa johonkin pisteeseen saakka kehittynyt huolehtimisen kyky katoaa.

Sanaa 'concern' käytetään kattamaan positiivisella tavalla ilmiö, jota kuvataan negatiivisesti sanalla 'syyllisyys'. Syyllisyyden tunne on ambivalenssin käsitteeseen liittyvää ahdistusta, joka ilmentää yksilön egon integraation astetta. Se sallii hyvän objektin kuvan ylläpitämisen samanaikaisesti sen tuhoutumisen idean kanssa. Huolehtiminen ilmentää pidemmälle kehittynyttä integraatiota ja kasvua ja suhteutuu positiivisella tavalla yksilön vastuuntuntoon erityisesti suhteissa, joihin vietit ovat tulleet mukaan.

Huolehtiminen viittaa siihen, että yksilö välittää, tuntee ja hyväksyy vastuun. Kehitysteorian genitaalisella tasolla huolehtimisen voisi sanoa olevan perusta perheelle, jossa molemmat kumppanit ottavat yhdynnässä – mielihyvänsä lisäksi – vastuun lopputuloksesta. Huolehtimisen käsite nostaa kuitenkin laajempia kysymyksiä yksilön mielikuvamaailman kokonaisuudessa. Kyky huolehtia on kaiken konstruktivisen, rakentavan leikin ja työn taustalla. Se liittyy normaaliin, terveeseen elämään ja ansaitsee psykoanalyttikon huomion.

Huolehtimisen kyvyn juuret kahdenvälisessä suhteessa

On aiheellista uskoa, että huolehtiminen positiivisessa merkityksessään syntyy lapsen varhaisessa emotionaalisisessa kehityksessä ennen klassista oidipuskompleksia, johon kuuluu suhde kolmen henkilön välillä. Heidät kaikki lapsi tuntee kokonaisiksi persooniksi. Ajoituksen ei kuitenkaan tarvitse olla täysin tarkka. Monet varhaisessa vauvaiässä alkavat prosessit

eivät koskaan vakiinnu, vaan jatkavat vahvistumistaan kasvussa, joka jatkuu myöhemmässä lapsuudessa, aikuisiällä ja jopa vanhuudessa.

On tavallista kuvata huolehtimisen kyvyn alkuperää äidin ja lapsen välisen suhteeseen, kun lapsi on jo vakiintunut yksikkö, joka tuntee äidin tai äitihahmon kokonaiseksi persoonaksi. Sen kehittyminen ajoittuu kahdenvälisen suhteen vaiheeseen. Missä tahansa lapsen kehitystä koskevassa väittämässä on olemassa tiettyjä perusoletuksia. Haluan tässä sanoa, että kypsymisprosessit (*maturation processes*) muodostavat pohjan vauvan ja lapsen kehitykselle niin psykologiassa kuin anatomiasa ja fysiologiassakin. Emotionaalisessa kehityksessä on kuitenkin selvää, että kypsymispotentialien todentumiseksi vaaditaan tietyt ulkoiset olosuhteet. Kehitys riippuu nimittäin kyllin hyvästä ympäristöstä. Mitä varhaisempiin vaiheisiin vauvan kehityksessä katsomme, sitä todempaa on, etteivät kehityksen varhaisvaiheet voi toteutua ilman kyllin hyvää äitiä.

Vauvan kehityksessä on tapahtunut paljon ennen kuin voimme ryhtyä viittaamaan huolehtimiseen. Huolehtimisen kyky kuuluu terveeseen kehitykseen ja se edellyttää monimutkaista egon järjestäytymistä. Terveys on nähtävä saavutuksena sekä vauvan- ja lapsenhoidon osalta että vauvan ja lapsen itsensä sisäisten kasvuprosessien suhteen. Tulen pitämään varhaisten vaiheiden kyllin hyvää ympäristöä itsestään selvänä yksinkertaistaakseni tutkimukseni kohdetta. Seuraavassa kerron asioista, jotka edellyttävät pohjakseen riittävän hyvää vauvan- ja lapsenhoitoa ja sen myötä syntyneitä monimutkaisia kypsymisprosesseja.

Viettien fuusio ja ambivalenssin synty

Freudin ja häntä seuranneiden psykoanalyttikoiden kuvaamista monista vaiheista nostan esiin yhden, johon liittyy sanan 'fuusio' käyttö. Tämä on emotionaalisen kehityksen saavutus, jossa vauva kokee eroottisia ja aggressiivisia viettejä samanaikaisesti samaa kohdetta kohtaan. Eroottisella puolella tapahtuu sekä tyydytyksen tavoittelua että objektin etsimistä. Aggressiivisella puolella taas toimii kompleksi, joka sisältää sekä lihaserotismia hyödyntävää kiukkua, että vihaa, joka puolestaan säilyttää hyvän objektikuvan. Aggressiivis-destruktiivisen impulssin kokonaisuuteen sisältyy primitiivinen objektisuhde, jossa rakkauteen kuuluu tuhoa. Osa tästä on tarkoituksella vaikeaselkoista, eikä minun tarvitse tietää kaikkea aggression alkuperästä väitteeni tueksi. Otanhan itsestään selvänä, että vauva on oppinut yhdistämään eroottisia ja aggressiivisiä kokemuksia ja vieläpä yhteen objektiin suuntautuvina. Ambivalenssi on saavutettu.

Siihen mennessä, kun tämä tulee todeksi osana lapsen kehitystä, vauva on tullut kykeneväksi kokemaan ambivalenssia niin fantasiassa kuin myös ruumiintoimintona, jonka laajentuma fantasia alun perin on. Vauva alkaa myös suhteuttaa itseään objekteihin, jotka ovat enemmän tai vähemmän subjektiivisia ilmiöitä, sekä enenevissä määrin objektiivisesti havaittuihin, 'ei-minä' -elementteihin. Hän on alkanut muodostaa yksikön, itsen. Se on sekä ruumiin ihon sisälle sijoittuva että psykologisesti integroitunut. Äidistä on nyt tullut – lapsen mielessä – koherentti kuva, johon käsite 'kokonaisobjekti' nyt sopii. Tämä asioiden tila on aluksi epävarma, ja sille voisi antaa lempinimen 'Tyyris Tyllerö -vaihe'. Muuri, jolla Tyyris Tyllerö huterasti istuu, on äiti, joka on lopettanut tarjoamasta syliään. Tämä kehitys ilmentää egoa, joka alkaa tulla itsenäiseksi äidin avustavan egon suhteen. Vauvassa voidaan nyt sanoa olevan sisäpuoli, ja sen myötä myös ulkopuoli. Ruumiin skeema on syntynyt ja kehitty nopeasti monimutkaisemmaksi. Tästä eteenpäin vauva elää psykosomaattista elämää. Sisäinen psyykinen todellisuus, jota Freud opetti meidät kunnioittamaan, on nyt todellinen asia vauvalle, joka tuntee nyt persoonallisen rikkauden asuvan itsessä. Tämä persoonallinen rikkaus kehittyy samanaikaisesta viha-rakkaus-kokemuksesta, joka kertoo ambivalenssin saavuttamisesta. Sen rikastuminen ja hienostuminen johtaa huolehtimisen ilmaantumiseen.

Objektiäiti ja Ympäristöäiti

On auttavaa, jos oletamme epäkypsällä lapsella olevan kaksi äitiä, joita voisinkin kutsua *objekti-äidiksi* ja *ympäristöäidiksi*. En halua keksiä nimiä, jotka sitten tarttuvat käyttöön ja muuttuvat siten jäykiksi ja esteisiksi, mutta sanojen 'objektiäiti' ja 'ympäristöäiti' käyttäminen tässä kontekstissa tuntuu mahdolliselta kuvaamaan sitä valtavaa eroa, jonka lapsi kokee hoidon kahden aspektin välillä. Nämä ovat äiti objektina tai osaobjektina, joka voi tyydyttää vauvan välittömät tarpeet ja äiti henkilönä, joka suojaa vauvaa odottamattomalta ja tarjoaa aktiivisesti hoivaa käsittelemällä ja huolehtimalla yleisistä asioista. Se, mitä vauva tekee ja miten hän hyödyntää objektia id-jännitteen huipulla, on mielestäni hyvin erilaista, kuin se, miten vauva hyödyntää äitiä osana kokonaisympäristöä.

Tällä kielellä ympäristöäiti vastaanottaa kaiken, mitä voi kutsua affektiksi ja aistilliseksi yhdessäoloksi; objektiäiti puolestaan tulee yksinkertaisen viettijännitteen tukeman kiihtymyskokemuksen kohteeksi. Väitänkin, että huolehtiminen ilmestyy vauvan elämään hyvin hienostuneena kokemuksena, jossa objektiäiti ja ympäristöäiti yhdistyvät vauvan mielessä. Ympäristön tuki on yhä äärimmäisen tärkeää, vaikka vauva onkin tulossa kykeneväksi sisäiseen vakauteen, joka kuuluu itsenäisyyden kehitykseen.

Suotuisissa olosuhteissa syntyy uusi fuusio, kun vauva on saavuttanut siihen tarvittavan persoonallisen kehityksen vaiheen. Siihen sisältyy ensinnäkin totaalinen kokemus ja fantasia viettiin perustuvasta objektisuhteesta, jota käytetään seurauksista välittämättä, häikäilemättömästi. Toisaalta on olemassa myös hiljaisempi suhde vauvan ja ympäristöäidin välillä. Nämä kaksi puolta yhdistyvät. Lopputulos on monimutkainen, ja haluan kuvata erityisesti sitä.

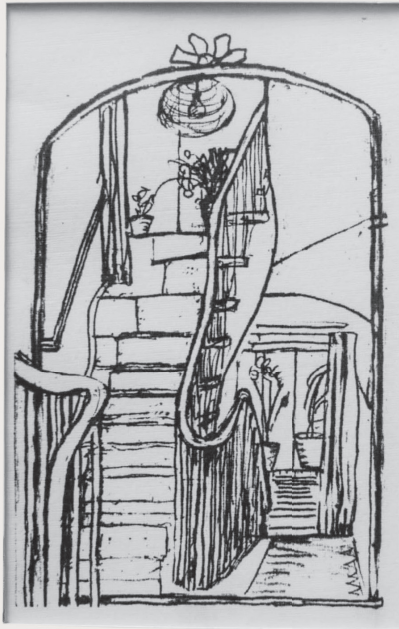
Tässä vaiheessa vaadittaviin suotuisiin olosuhteisiin kuuluu seuraavaa: Äidin pitäisi jatkaa elämistään ja olla käytettävissä sekä fyysisesti että psyykkisesti olematta jonkin muun asian pauloissa. Objektiäidin pitää selviytyä vietin ohjaamista välikohtauksista, joita luonnehtivat nyt oraalisten sadismifantasioiden voima ja muut fuusiosta johtuvat seuraukset. Ympäristöäidillä on tämän lisäksi erityistehtävä, eli jatkaa itsenään olemista, olla empaattinen vauvaansa kohtaan, ottaa spontaani ele vastaan ja ilahtua siitä.

Täysverisiin id-vietteihin kuuluva fantasia sisältää hyökkäystä ja destruktiota. Vauva ei vain kuvittele syövänsä objektin, vaan haluaa myös sen sisällön itselleen. Jos objekti ei tuhoudu, johtuu tämä sen omasta selviytymiskyvystä eikä siitä, että vauva suojelisi objektia. Tämä on kuvan ensimmäinen puoli.

Kuvan toinen puoli liittyy vauvan ja ympäristöäidin väliseen suhteeseen. Tällöin vauvalle voi ilmaantua niin vahvaa äidin suojelua, että lapsi estyy tai kääntyy pois päin. Tässä on rinnasta vieroittumisen positiivinen elementti ja myös yksi syy, miksi jotkut lapset vieroittavat itsensä.

Suotuisissa olosuhteissa vauvalle rakentuu kyky tämän monimutkaisen ambivalenssin ratkaisemiseksi. Vauva kokee ahdistusta, koska jos hän syö äidin, hän menettää tämän. Tämä ahdistus kuitenkin muokkaantuu sen ansiosta, että vauva haluaa antaa ympäristöäidille jotain. Vauvalle nousee kasvava itseluottamus siihen, että hänelle tulee mahdollisuus osallistua antamalla jotain ympäristöäidille. Tämän itseluottamuksen ansiosta vauva kykenee kannattelemaan ahdistustaan. Tällä tavalla kannateltu ahdistus muuttuu laadultaan syyllisyydentunnoksi.

Vietit johtavat objektien piittaamattomaan hyödyntämiseen ja sitten syyllisyydentuntoon, joka lievittyy vauvan ympäristöäidille luoman korjaavan eleen myötä sen ilmaantuessa muutamien tunnin kuluessa. Ympäristöäiti tarjoaa näin mahdollisuuden antamiselle ja korjaavalle teolle läsnäolollaan. Tämä sallii vauvan tulla rohkeammaksi id-viettien kokemisessa. Toisin sanoen se vapauttaa vauvan vietinvaraista elämää. Tällä tavoin syyllisyyttä ei tunneta, vaan se uinuu lepotilassa tai potentiaalina ja ilmenee (suruna tai depressiivisenä mielialana) vain, jos korjaavalle teolle ei ilmene mahdollisuutta.

Psykoterapiasäätiö Monasterin 40-vuotisjuhlakirja luotaa syvästi luovuuden olemusta **D.W. Winnicottin** ajattelun hengessä samalla kunnioittaen psykoanalyysin isän **Sigmund Freudin** teoreettista ajattelua.

Kirjoittajat havainnollistavat elävästi psykoanalyysia, psykoanalyttista psykoterapiaa, musiikkiterapiaa ja kuvataidepsykoterapiaa kliinisin esimerkein sekä kirjallisuuden ja taiteen kuvauksin. Kirja sopii kaikille syvyyspsykologiasta kiinnostuneille sekä lasten, nuorten ja aikuisten kanssa työskenteleville ammattihenkilöille.

Kuvassa on D.W. Winnicottin Tor-Björn Hägglundille luovuttama henkilökohtainen lahja nimeltä *Peilistä heijastuvat portaat*. Tor-Björn Hägglund on lahjoittanut teoksen Psykoterapiasäätiö Monasterille.

BoD

9 789528 080527